

"Estonias" pulse

Tallinna esindusteatris pole tunda kevadväsimust. Hooaja etendustenorm on küll täis, kuid lõppenuks ta pole veel kuulutatud. Nii enne kui ka pärast lõunat käib laval vilgas tegevus, kõlavad kaunid viisid. Juba on paika pandud mitmedki dekoratsioonidetailid, proovitakse lavatehnikat. Loometööst on haaratud solistid, koor, ballett — orkestrist rääkimata. Lähevad "Viini vere" proovid.

See on viinilikult vallatu lugu armumistest, armastusest, iseeneses selgusele jõudmisest. Need, kes mäletavad sama opereti Paul Mägi/Eldor Renteri versiooni 1965. aastast, teavad, et selles leidub tubli annus Straussi rütmierksat muusikat, situatsiooni- ja karakterikoomikat ning häid võimalusi laulvale näitlejale.

Praegust ettevalmistustööd juhib lausa sädemeidpilduva temperamendiga viinlanna MONIKA WIESLER. Nõtke, liikuv, pulbitseva energiaga daam parimais aastais.

Paari proovi jälginu julgeb väita, et käesolev töö mõjub estoonlastele hea, ergutava süstina. Pole jälgegi seljataha jäänud pingutavast ja ebamäärsustest tulvil (juhtkonnavahetus!) teatrihooajast.

Eldor Renteri vahendusel (ta on taas "Viini vere" kujundaja—stsenograaf) leidsin proua Wiesleriga kiiresti kontakti. Ta jutustas oma kujunemisest režissööriks—koreograafiks:

Sündisin Viinis, vahepeal kolis pere Grazi. Pärast tuli Viini Ooperi balletikool. Olen ära teinud kõik ooperites/ballettides leiduvad lasterollid. Olin teatrilaps, teatriveri vist isalt, kes oli kooritenor. Paralleelselt muidugi üldhariduskool, siis lavakõne ja näitekunstiõpingud. Tuli eraelu, abiellumine ja kolimine Lõuna—Ameerikasse (seal sün-

dis mu tütar!). Brasiilias õppisin ka folkloori tundma, töötasin Rio de Janeiro munitsipaalteatris konsultandina. Tagasi Euroopasse. Sidusin ennast Viini Suure Operetiteatriga tantsijana, aga ka koreograafi assistendina. Juba 26 aastat tagasi tegin koreograafina oma esimese iseseisva töö. Töötamine suurte režissööride assistendina — see on minu režiikool, õpetas ka praktiline tegevus. Muidugi täiendasin ennast kogu aeg teoreetiliselt, lugesin läbi palju tarku raamatuid.

Spetsialiseerusin Straussile, Leháarile, Kálmánile, aga ka 50—60—ndate aastate muusikal pole mulle võõras. Seda nii koreograafi kui ka lavastajana. Olen lavastanud Pariisis, Teheranis, Badenis jm. Kindlust tuli juurde ja mu lavastusi märgati. Olen vabakutseline ja pean oma vabadusest lugu. Ei meeldi olla kammitsetud kohustustega ühe teatri raamides. Enne Tallinna tulekut töin Viini Rahvaoperis välja Zelleri "Linnukaupleja", Šveitsis oli "Öö Veneetsias", mõned asjad TV-s. Mul on 35 lavastust — "Lõbus lesk", "Tsirkusprintsess", "Kerjus-üliõpilane", moodsamast repertuaarist "Suudle mind, Kate!", "Veetlev leedi", "Viuldaja katusel" jt. Alati teen nii režii kui ka koreograafia. Pole õige moodus, kus ballettmeister tuleb n.-ö. väljastpoolt ega mõista lavastaja taotlusi. Ballettmeister peab olema operetiga ühel lainepikkusel, arvestama spetsiifikat.

Kuidas tuli kontakt "Estoniaga"?

Soomest tuli telefonikõne Viini. Soome—poolne tutvustus ja küsimus — kas soovin osaleda Eesti—Soome ühisprojektis? (Nüüdseks on selles projektis muutusi, aga "Viini veri" tuleb). Helistaja oli näinud minu lavastusi Austrias. See ajendaski ettepanekuks. Hakkasin siis mõtlema, et mida ma õieti Tallin-

eerib "Viini veri"

"Eesti Sõnumid", 23. VI '94

Praegust ettevalmistustööd juhib lausa sädemeidpilduva temperamendiga viinlanna MONIKA WIESLER. Nõtk, liikuv, pulbitseva energiaga daam parimais aastais.

võetakse omaks. Näib, et olen tegelaskonna poolt vastu võetud. Ja tunnetavad, et olen "vana kala" (naerab kaasakiskuvalt). Ka balletitantsijatega olen rahul. Neil on kindlasti väga hea kool — Tallinna Balletikool. Tantsijatel on ka sarmi. Sellel baasil on võimalik kõike teha, igasuguseid stiile. Üks "asjatundja" pahasdas "Hommikulehes", et balletikool esitas oma kevadkontserdil ainult klassikalist repertuaari. Vabandage, aga seda nad koolis õpivadki. Ja õieti teevad! Nad oskavad tantsida. Püsiks see "balletiklooster" aga kauem. Tallinna kooli tantsijad on ju väljaspoolgi kõrgelt koteeritud.

Kas pärast kontrolltendust tuleb suvepuhkus?

Puhkust ei tule. Ootab lavastus Viini TV-s (ka rahakoti peale on kasulik mõnikord mõtelda!), veel valmistan ette Straussi operetti "1001 ööd", aga augustis olen ju Tallinnas tagasi, et teha viimaseid ettevalmistusi Soome sõiduks!

Eestit ja eestlasi võtan väga südamesse. See intelligentne rahvas on agressiivsete taotlusteta. Kuidas kõik see ülekohus on ära kannatatud ja ikkagi iseendaks jäädud. Hea on eestlasega kontakteeruda. Inimesed on õpimulised, nad tahavad haarata seda, mida sul anda on.

Mida õieti tähendab "viini veri"?

Ilmselt mõeldakse selle all põlisesviinlase optimismi, heatahtlikkust, rõõmsameelsust, tema valmidust armumiseks, armastuseks. Ja muidugi head tuju! Vaatasin "Estonia" kavas olevaid operette/muusikale, kindlasti tuleb "Viini veri" lavale teistsuguste taotlustega, teiselaadilisena — ta on ju ka lugu "tantsiva kongressi" aegadest. Viini operett on olemuselt muusikaline komöödia. Sellest püüangi kinni hoida.

Kirja pani HEINO AASSALU

nast tean. Võtsin maakaardi kätte (naerab)...

Kui Viini sõitis härra Jaak Viller koos oma kolleegiga Tampere, sain aru, et ettepanek on tõsiseltvõetav. Mõlemad härrad jätsid äärmiselt meeldiva mulje, eriti *gentleman-like* on muidugi Viller. Pool aastat tagasi olingi juba siin maad kuulamas ja avastasin veetleva Tallinna, selle teatri. Tuli tutvus tegelaskonnaga. Tallinnas on midagi seesugust, mis mind siia tööle tõi. On inimlikkust, sõbralikkust. Meeldib, kuidas "Estonia" ansambel töötab, kvaliteet on hea. Ja siis see vanalinn, armusin sellesse otsemaid.

Minule oli aga eriti tähtis, et algul puutusin kõige rohkem kokku kunstnik härra Eldor Renteriga (seda mitte ainult

tema saksa keele valdamise pärast!).

Kas Renteri poolt pakutud stsenograafiline lahendus oli vastuvõetav?

Tema stiilitundmise täpsus vaimustas (ampiir operetipäraselt). Milline kunstimaitsel! Vapustas see, et dekoratsioon, mida praegu juba osaliselt lavalgi näha, oli kõigis detailides olemas ka juba maketis. Mitme teise puhul olen kogenud, et kavandid ja tegelikkus on (ebameeldivalt) kaks iseseisja. Kiiduväärt on Renteri detailide täpsus ja nende liitumine tervikuks. Mõistsime teineteist poolelt sõnalt. Tubli alus koostööks.

Aga töö laabub ka Voldemar Kuslapi ja Hans Miilbergi (Peaminister), Ivo Kuuse ja Mati

Körtsi (Zedlau), Annika Tõnuri ja Helgi Sallo (Krahvitar), Sirje Puura ja Pirjo Levandi (Franziska Gagliari), Katrin Karisma ja Margit Saulepi (Pepi), Tõnu Kilgase ja Alar Haagi (Josef) ning kõigi teistega. Muidugi on veel vara ütelda, kes mängivad esietendusel 10. septembril. Õige küll, mängisime publikule juba kinnisel etendusel 20. juunil ja siis etendused Tampere 18.—21. augustini. Aeg näib, kes millist etendust teeb!

Kuidas on lood "Estonia" tööatmosfääriga?

Töömeeleolu on kindlasti olemas. "Estonia" laval tunnetan oma režissöörielu õnnelike hetki. Paindlik ja hea ansambel. Vist tunnetatakse, et mul ikka mingi tase, stiili- ja žanritunnetus on olemas. Minu mõtteid